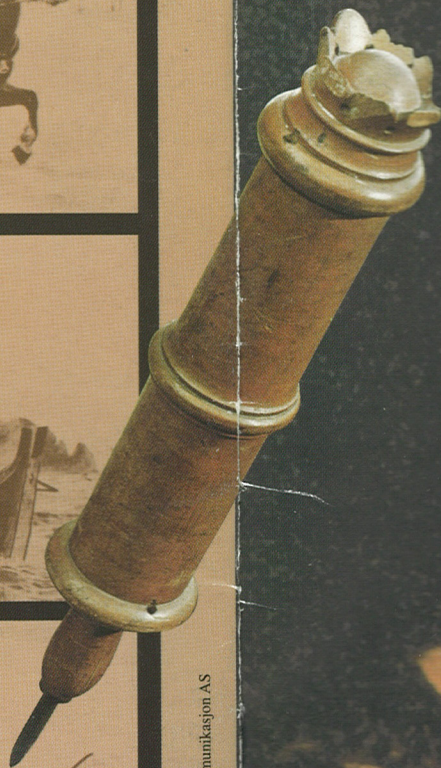

ROSENBERG Grafisk Kommunikasjon AS

Posten 350 år
-historisk utvikling
i kommunene

HOLTÅLEN • RØROS • OS

Posten i Norge

fyller 350 år!

«Når ein tenker etter, skjønner ein fort at Postverket er eit av underverka på jorda. Postverket er så sjølvstøtt som sol og måne - det ligg stor honnør i slik likesæle. Men eit underverk er det. Det er tilstades verda over, arbeider stilt og presist, er der berre. Millioner av postkasser kloden rundt er kontakt-punkt mellom det private mennesket og verdens-organisasjonen posten. Det er og blir eit meisterstykke av samarbeid mellom transport-linjer, maskiner, forte fingrar og skarpe auge.»

(Tarjei Vesaas)

Mannibal Sehested

er tillagt æren for å ha fått i stand et organisert Postverk i Norge. Som stattholder og visekonge fikk han i gang det norske Postverket ved et kongelig dekret i 1647.

Det begynte med fire postruter mellom «prinsipale» steder med avgang hver 14. dag. Fra Kristiania ble det satt i gang en rute gjennom Sverige til København, over Dovre til Trondheim, over Filefjell til Bergen, og en rute til Stavanger. Etter hvert kom også Nord-Norge og de øvrige byene med. Posten ble fraktet av gående eller ridende bud og med båt. I de første 200 årene hadde mange bønder dette som plikttjeneste. Trass i ensomt slit med postveska i ulendt terreng - i all slags vær - natt som dag - til alle årstider - mente mange at dette var bedre enn militærtjeneste, veiarbeid m.v.

I begynnelsen inneholdt postveska bare kongelig post. Den gikk portofritt og var dokumenter mellom embetsmennene. For handelsmenn og private var portoen så høy at den ble nærmest en ekstra skatt. Etter hvert ble det tillatt å sende brev med penger og aviser, men postmengden var fortsatt beskjeden.

1800-tallet førte med seg utvikling og vekst. Veiene i hovedrutene ble etter hvert kjørbare, og i 1805 fikk Nord-Trøndelag bedret postgang. Etter hvert fikk Gauldalen, Fosen og Indre Namdal bedret sine forbindelser. Posten tok i bruk egne dampskip langs kysten. Rutebåter ga sammen med jernbaneutbyggingen, hurtigere og mer regelmessig fram-sending med forbindelse også til utkantene.

Postmengden økte som en følge av bedre kommunikasjon og større lese- og skriveferdighet i befolkningen. Det ble vanligere å abonnere på aviser og blad, og det kom nye tjenester som pakkepost, trykksaker, postanvisninger og det populære postkortet. En portoreform som ga oss en lavere porto og frimerket, økte brevskrivningen.

Post er kommunikasjon. Bilen og flyet ga nye muligheter for hurtig postgang. Bedre veinett, spesielt etter siste krig, førte til flere landpostruter som med sitt servicetilbud ut over bygdene etterhvert gjorde post-åpneriene overflødige. Ny teknikk førte til maskinell sortering av post-sendingene.

Datateknologi forenklet behandlingen av pengetransaksjonene og gjorde ekspedisjons- og bokføringsrutinene på postkontorene enklere og mer effektive. I 1647 ble det sannsynligvis sendt rundt 1000 brev. I jubileumsåret ligger antallet rundt 2,5 milliarder sendinger. Mens brevet i 1647 brukte nærmere to uker mellom Trondheim og Oslo, er det i dag en selvfølge at det er framme neste dag. I dag er brevportoen noen kroner, i 1647 en liten formue. Det finnes i dag raskere kommunikasjon, men ingen som helt kan erstatte det postale nettverket - eller «underverket» som Tarjei Vesaas kaller det.

Postruter og Postveier

Fra starten av var planen å sette i drift ruter mellom de tre viktigste byene i Norge. Den ene av disse rutene skulle gå fra Kristiania over Dovrefjell til Trondheim. Forberedelsene ble umiddelbart satt i gang. Det hastet i 1647 for alt skulle være klart til bruk fra mai.

Det er grunn til å tro det lyktes å anta postbønder til den tid, da forpakteren fikk utbetalt sin godtgjørelse for overtagelsen av Postverket.

Det var slett ingen lett oppgave å få i gang en etter forholdene hurtig og regelmessig postforbindelse. Økonomien var elendig etter krigene, og til og med kongekronen var pantsatt. Selv med den beste vilje og tilstrekkelig med penger, ville det være vanskelig. Gjennom bygdene, over myrer og fjell, var det elendige veier, om de i det hele tatt kunne kalles det.

Den verste hindringen var likevel folks manglende forståelse for å bringe fram en skrepp med noen få brev. Selv om det var laget en portotakst som viste at det kostet 10 skilling for et brev fra Christiania til Trondheim, var ikke postens avgangsdager fra byene nevnt. Posten skulle føres med ridende bud, men fram til 1653 ble den befordret gående.

Det året ble det også fastsatt at Trondheimsruten skulle gå fra Kristiania hver lørdag middag. Befordringstiden ble likevel ikke nevnt, og heller ikke avgangen fra Trondheim.

En befaring i postrutene sommeren 1689, viste at det lå bare ett poståpneri på strekningen Trondheim-Kristiania. Det lå på Tofte gård, i nærheten av der stedet Dovre i dag ligger. Det er ikke nevnt i rapporten om noen bipostruter nord for Dovre annet enn at postforbindelsen til Røros ble ivaretatt av gående brevbud til Støren og Trondheim, og at de ble lønnet av Bergstaden. Kobbervirket var kommet i gang noen år før Postverket ble satt i drift.

I begynnelsen tok ikke Postverket særlig hensyn til utkantene, og de måtte klare seg selv.

I begynnelsen var posten på private hender. Da den ene av forpakterne døde uten å etterlate seg

«Post-Anders», Anders Sjøvold gikk på ski over Aursunden (fra Brekken) ca 1940.

livsarvinger, la Kongen Postverket under Generalpostamtet, og det har siden vært drevet av staten.

Det ble etter hvert gjort endringer i postføringen. I 1727 skriver stiftsamtmannen i Trondheim at kongen har gått med på «at de på Dovrefjeld liggende gaarde eller stuer måtte forundes oppsidderne til brug herefter som hidtil, uden at de som kgl. Jordegods skulle bortselges ved Auktion, imod at de fører posten fra Gaard eller stue til neste Gaard eller stue».

Tidligere hadde postbøndene i Lesja og Oppdal ført posten over fjellet. Noen år senere ble antallet postgårder redusert til tre i Oppdal prestegjeld. På denne måten fikk man fram posten en dag tidligere.

Det opplyses videre at det var to poståpnere, presten i Oppdal og presten i Melhus. I 1759 ble det gjort en befaring i Trondheimsruten. Det beskrives at det til tider var livsfarlig å komme over Dovrefjell mellom «Hullet» eller Kongsvold og Drivstuen.

«Veien kaltes her Vaarstien. Naar det ikke lod sig gjøre at passere denne, maate posten bæres over Bjerger og Klipper, hvilket en Karl ikke kunde utholde.»

På denne tiden brukte posten 4 til 5 dager på strekningen Trondheim-Kristiania. Som en følge av befaringen, ble det tilsatt poståpnere i alle bygdene posten passerte, noe som var et betydelig framskritt.

Etter hvert økte postmengden i ruten. «Med Hensyn til postens tiltagende Tyngde samt Postsækkens udfordrende Størrelse mellem Trondhjem og Kristiania, af hvilke Aarsager Posten ikke bekvemmelig kan transporteres ridende, fastsættes videre, at Posten mellem disse Byer for Fremtiden skal befordres paa smaa lette Vogne eller saakaldte Kjærrer undtagen om Vinteren naar den bekvemere kan fortbringes paa Slæde».

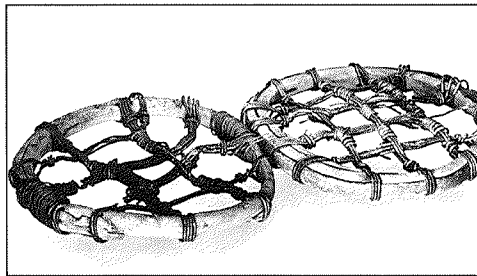
Det ble overlatt til postbøndene selv å skaffe seg kjerrer innen utgangen av april måned i året 1800. Fra 1. januar ble godtgjørelsen hevet til 2 skilling pr. mil, «efterdi der straks maa begyndes med Kjærrers Anskaffelse».

Først i 1804 ble det forbedringer i forbindelsen mellom Trondheim og Kristiania, da det ble 2 ganger ukentlig post. I 1790 ble det inngått en avtale mellom postmesteren i Trondheim og ledelsen av kobberverket, om framføring i hovedpostgangen på strekningen Trondheim-Hovin, og at kobberverket fortsatt betalte budet til Hovin.

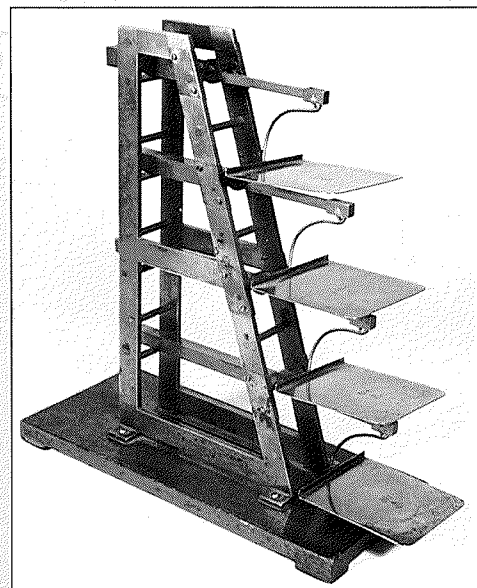
Etter sterk pågang fra Østerdalens ogderi, ble det i 1820 bestemt at fra høsten av skulle en postrute gå via Østerdalen, Røros og til Trondheim. Fra da av ble posten sendt

vekselsvis over Østerdalen og Gudbrandsdalen. Senere ble det opprettet en rute fra Tofte gård til Møre og Romsdal, og postmengden over Oppdal ble mindre.

I 1853 ble ruten Oppdal-Sundals poståpnerier åpnet, og etter hvert fikk man forbindelse til Molde og Kristiansund. Redusert porto og vekst i sendingen av trykksaker og brev, gjorde det nødvendig med en tredje hovedpost mellom Kristiania og Trondheim i 1855. Ruten gikk over Hamar-Romedal-Løten-Østerdalen og Kvikne.

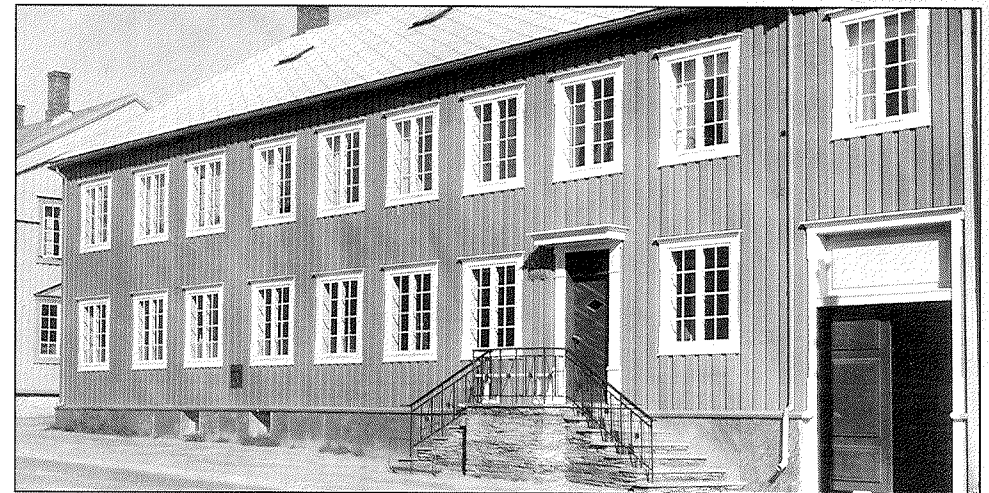

På bildet ser du hestetruger av tre og ståltråd brukt på hest under posttransport.

Bildet over viser en trappevekt (brevvekt) av messing på fot i brunbeiset bjørk.

Jernbanen

Røros postkontor 1955.

Det største framskrittet i postføringen mellom Trondheim og Kristiania, kom med jernbanen. Da Eidsvollbanen ble åpnet i 1854, ble det forbindelse med de postførende dampbåtene på Mjøsa.

Fra Trondheim ble det satt i gang arbeid i retning Støren, og alt i 1864 ble strekningen åpnet for trafikk. I mai 1869 ble postgangen utvidet til 6 ganger i uken. Arbeidet fortsatte med å knytte landsdelene nærmere sammen.

På strekningen Hamar-Støren over Røros, ble arbeidet igangsatt. Etter forholdene gikk det meget raskt unna, og i 1877 rullet det første toget på skinnene over Røros til Trondheim. Kong Oscar II foretok den offisielle åpningen og sa bl.a. i talen: «En betydningsfull gjerning går vi nå til å utføre. Jeg står her med eder oppe ved den høyst over havet liggende blant byene på den skandinaviske halvø for høytidelig å erklære til alminnelig samferdsel åpen den over 38 norske mil lange banestrekningen mellom Mjøsens strand og kysten ved Tronhjemsfjorden».

Dampbåtene trafikkerte fortsatt strekningen Eidsvoll-Hamar, men i 1880 var skinnegangen ferdig på hele strekningen Trondheim-

Kristiania. Transporttiden ble med ett redusert til ca 20 timer. Fra desember samme år ble Røraasbanens Postekspedisjon opprettet for å ta seg av posten underveis.

Arbeidet med å utvide jernbanenettet fortsatte, og i 1896 ble strekningen Hamar-Dombås åpnet for postførsel.

Noe lenger tid tok det over Dovre hvor hestetransporten fortsatte fram til 1913. Det ble da satt i gang bilrute på strekningen Støren-Oppdal.

I september 1921 var jernbanen ferdig, og Dovrebansens postekspedisjon ble opprettet. Bruken av jernbanen har gjennom tidene vært varierende, og det har vært mange ruteendringer. Postekspedisjonen spilte i mange år en vesentlig rolle som sorteringskontor for post både sør- og nordover.

Etter at flyene tok over mye av frakten, mistet postekspedisjonen gradvis sin betydning, og ble lagt ned i 1988. Fra da av har posten blitt sendt fram med buss eller med Postverkets egne transportbiler.

Holtålen kommune

Kjørestøvler av selskinn, foret med saueskinn til bruk under postskys i sterk kulde. Støvlene har også vært brukt av høyere posttjenestemenn på inspeksjonsreiser.

Rambloe i Holtålen poståpneri kom i virksomhet fra 27.9.1820 på gården Ramlo i Haltdalen. Poståpneriet kom i drift ved starten av den offisielle postruta gjennom Østerdalen.

Navnet på poståpneriet ble skrevet Holtaalen i 1833, og endret til Haltdalen i 1938. De første som tok seg av posten er ukjent, men timesedler fra 1834/45 er kvittert av O. Svendsen og S. Olsen.

Fra 1857 var Johan Sartz poståpner. Hans årlige godtgjørelse ble fastsatt til 20 Sp. i 1859. Han ble avløst av gårdbruker John Pedersen Ramlo i 1864, som overlot stillingen til stasjonsmester Jørgen P. Wehlen i 1877 da poståpneriet ble flyttet til stasjonen.

Han ble etterfulgt av stasjonsmester O. Grann i 1911, som fortsatte til 1927, da NSB tok over ansvaret for driften av poståpneriet.

Aalen poståpneri kom i virksomhet fra 19.9.1870 på jernbanestasjonen Eidet, da strekningen Singsås-Rørøse ble åpnet. Navnet ble endret til Steinsli i 1921. Samtidig ble Hovsletten poståpneri forandret til Ålen.

Formanns- og representantskapet i Ålen fattet følgende vedtak i et møte 19.4.1870. «Ordføreren har at andrage vedkommende Autoriteter om at faa afhjølpet den store trang til et Poståbneri i Bygden ved saa snart som mulig at faa opprettet et saadant».

Lars Hoff ble tilsatt som første poståpner med en årlig lønn på 16 Sp. Han ble avløst av stasjonsmester Nils Nilsen Somdal i 1877, og i en periode fram til 1976, tok jernbanens personale seg av poståpneriet.

Vi nevner J. Rindal fra 1882, Otnæs fra 1898, B. Hustad senere samme år, Oskar Eriksen fra 1899, Frants Frantsen fra 1905, Johs Øyen fra 1910, Joh. A. Sæther fra 1915, John Tyvold fra 1921 og S.J. Tyvold senere samme år. Fra 1976 var Christian Fredrik Gaustad postyrer og landpostbud. Poståpneriet ble nedlagt i 1982.

Tyvold poståpneri kom i drift fra 1.3.1877 på jernbanestasjonen. Navnet ble skrevet Tyvoll fra 1921, og ble endret til Rugldalen i 1939.

Første poståpner ble stasjonsmester Ole Rimol. Senere tok jernbanens personale seg av poståpneriet. Vi nevner J.L. Rindal senere i 1877, Johan H. Bøhmer fra 1882 og fru Kari Bøhmer fra 1892.

I den tiden poståpneriet var på jernbanen, ble posten lagt ut på en hylle i venterommet. Der kunne alle hente posten sin mens rommet var åpent.

Enkelte benyttet anledningen til å lese andres aviser gratis. Det fortelles at en mann som hadde for vane å lese andres aviser, fortsatte lesingen selv om avisens eier stod og ventet.

Poståpneriet ble flyttet fra jernbanestasjonen til poståpnerens bolig i 1897, hvor det var fram til 1948, da jernbanen tok over driften, og det ble

flyttet tilbake til jernbanestasjonen. Fr. Birgitte Bøhmer Bagaas overtok fra 1910. Hun hadde i en periode fra 1946 fri fra tjenesten, og forskjellige vikarer styrte poståpneriet.

I 1948 tok NSB over ansvaret for driften fram til 1959, da Signe Ryen ble tilsatt. Hun fortsatte til poståpneriet ble nedlagt i 1975.

Reitan poståpneri kom i drift fra 1.3.1877 på jernbanestasjonen. Poståpneriet ble styrt av jernbanens personale, og vi nevner Albert Schive, Henrik Aasen fra 1894, Henrik Johnsen fra 1895, Jul Nielsen fra 1901, enkefru Ovidia Maria Erichsen fra 1905 og O. Soelberg fra 1918.

NSB tok over ansvaret for driften av poståpneriet fra 1936 fram til det ble lagt ned i 1978.

Langlete poståpneri kom i drift fra 1.4.1878 på jernbanestasjonen. Navnet ble skrevet Langlettet fra 1894, men fra 1921 ble navnet skrevet Langlete igjen.

Poståpneriet ble styrt av jernbanens personale, og vi nevner Martin Olsen, Kr. Laugen fra 1895, H. Vold fra 1912 og J. Bølgerud fra 1918. NSB tok over ansvaret for driften av poståpneriet fra 1929 til det ble lagt ned i 1958.

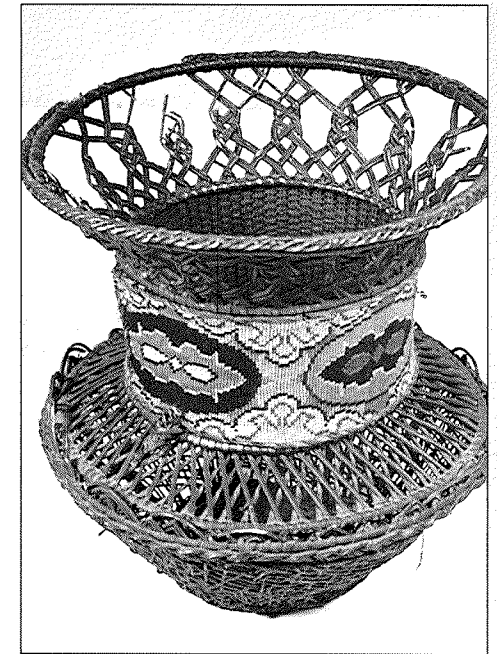
Engesvold i Hesjedalen brevhushus kom i drift fra 1.7.1898 med landhandler Ole J. Engesvold som styrer. Han ble avløst av gårdbruker Jens O. Engesvold i 1909. Brevhuset ble lagt ned i 1965.

Kirkhus Moen brevhushus kom i drift fra april 1900 med Ole Øium som styrer. Brevhuset ble trolig flyttet til gården Hov i 1901 og til Kirkhus i 1907, da John H. Kirkhus tok over. Han fortsatte til brevhushuset ble lagt ned i 1909.

Hovsletten poståpneri kom i virksomhet fra 1.8.1909 på Hov med lærer L.H. Kirkbak som poståpner.

Navnet på poståpneriet ble endret til Ålen i 1921, og fra 1932 tok Konrad Kirkbak over. Under hans tjenestefri i 1953 til 1957 styrte Ole Herman Kirkhus og Hjørdis Dahl poståpneriet. Ole Herman Kirkhus ble tilsatt i stillingen i 1967, og fra 1968 overtok Sølvi Laila Ihlebæk.

Kjæringvold brevhushus kom antagelig i drift fra 1.7.1909. Navnet er senere skrevet Kjæringvold,

Kurvfløttet papirkurv med korsstingsbroderier, brukt innen Postverket fram til 1944.

og Kjerringvoll fra 1933. De første som tok seg av posten er ukjent, men landpostbud Johannes Ryen styrte brevhushuset fra 1926. Han ble avløst av John Kjerrengvold i 1956, som fortsatte til brevhushuset ble lagt ned i 1969.

Holden brevhushus kom i drift fra 1.10.1911 med gårdbruker John Pedersen Holden som styrer. Han ble avløst av Jens J. Holden i 1943, som fortsatte til brevhushuset ble lagt ned i 1957. Navnet var da endret til Nerholla.

Aunegrenda brevhushus kom i drift fra 1.1.1947. Posten kom med landpostbudet fra Haltdalen, og postyrer var Bjarne Tronsaune. Han fortsatte til brevhushuset ble lagt ned i 1962.

Røros kommune

Røros postkontor 1849-85. Riisgården.

Røraas. En kongelig resolusjon av 23.5.1820 går ut på at det skal tilsettes en postekspeditør på Røraas. Det er kjent at bergskriver Støp styrte med posten fra 1790, og han ble den første offentlige postekspeditør i 1820.

Med grunnlag i samme resolusjon skulle Røraas få offentlig postforbindelse med omverdenen, og den kom visstnok ikke i funksjon før den 1. juli 1820. Poststedet må derfor ha kommet i drift fra samme tid.

Om Røraas har vært poståpneri eller postekspedisjon i perioden fra postruten kom i gang og fram til 1849, er noe uklart, da det flere ganger ble skrevet i sirkulærene at det skulle settes i drift en postekspedisjon.

Bergskriveren ble etterfulgt av sogneprest Svend Aschenberg i 1830, som også ble tilsatt som postekspeditør. Han kom i strid med Kopperverket da han ikke ville utlevere bankobrev uten det vanlig gebyret. Til

slutt gikk den geistlige seirende ut av striden, og kunne innkassere gebyrene.

I 1845 overtok lensmann David Chr. Riis stillingen som poståpner, og fra 1849 ble han tilsatt som postekspeditør. Han hadde gård i Bakkegata, Riisgården, og flyttet postekspedisjonen dit.

Fra nyttår 1864 ble ledelsen for tolloppsinsynet på Røros forsøksvis tillagt Riis. Han fikk kontrollen med innførselen og tilvirkningen av brennevin og malt, noe som var forbudt for vanlige folk. Han søkte permisjon fra lensmannstillingen for å ta seg av tollarbeidet.

Ordningen med felles ledelse av post og toll fortsatte til 1897.

Etter at Riis sluttet i 1885, ble postekspedisjonen flyttet til Mørkstugata, og postekspeditørene Nils Severin Olsen, og senere Ole Andreas Dahl, styrte postekspedisjonen før Terje Iver Terjesen Knudsen ble tilsatt i 1886.

Skrivemåten i navnet ble endret til Røros i 1888, og fra 1889 ble posten bragt ut til mottakerne, så de slapp å gå til postekspedisjonen for å hente den.

Da Knudsen sluttet, endret Røros status fra postekspedisjon til postkontor, og stedets første postmester, S. Sørensen, ble utnevnt 1.3.1892. Han tiltrådte først i april, og i mellomtiden ble Dalen konstituert i stillingen.

Ole Rambech ble tilsatt postmester i 1904. Han overlot stillingen til Christian Heyerdahl Olsen i 1918, med Salve Salvesen som midlertidig styrer.

Sv. Ulleberg overtok i 1930. Han ble avløst av Johan Petter Sewerin i 1939, som fortsatte fram til 1953, da Oscar Fredrik Jensen tok over. Nils N. Krogh var postmester i perioden fra 1957 til 1959, Johanne Salvesen fra 1960 til 1971, Otto Bukkvoll fra 1971 til 1989.

Ola Amundsen ble tilsatt i 1989 og avløst av Jon Karstein Skogåstrø i 1992.

Posten har gjennom tidene hatt lokaler på forskjellige steder. En tid var postkontoret hos kirkesanger Gullikstad i Bergmannsgata, i Finnegården, og to ganger i Bredalsgården.

I mellomtiden hadde postkontoret tilhold i Kjerkgata, før det ble leid lokaler i Fokus Bank i 1976. I 1991 var Postverkets egen gård ferdig til innflytning med inngang fra Bergmannsgata.

Jensvold poståpneri kom i drift fra 1.3.1877 på jernbanestasjonen. Første poståpner ble stasjonsmester Ole O. Mæhre. Han ble avløst av Ole J. Bjørseth i 1897, som ble etterfulgt av Mikkel Johnsen i 1905.

Fridtjof Enersen tok over stillingen i 1913, og fortsatte til 1918 da Jens A. Krogh ble tilsatt som poståpner. Karenus Lærum fortsatte fra 1926, og overlot stillingen til Erik Grue i 1940. Navnet på poståpneriet ble endret til Glåmos i 1939. Lars Langen fortsatte fra 1946.

Ellers nevner vi R. Holst, Lars Kristiansen, J.Nordahl, Ola Laulo, Kjell Kvikne, Erling Kirkbakk, Nils Bjerkerstrand og Reidun Dahle. Postkontoret hadde tilhold på jernbanestasjonen, og ble den siste tiden styrt av vikarer fra Røros postkontor inntil det ble lagt ned i 1996.

Brekkebygden poståpneri kom i virksomhet fra 1.1.1879.

Alt i 1821 ble det satt i gang en postrute fra Røros over Brekken til Sverige. Posten gikk en gang i uken inntil Rørosbanen ble åpnet. Den ble utvidet til to ganger ukentlig på grunn av mer post.

Som skystasjon har Skotgården fungert som poststed for bygda. Svenske «postiljoner» tok over ansvaret for posten til Sverige i Brekken. De reiste fram og tilbake over grensen, og overnattet i Brekken.

Ruten til Sverige ble etter hvert redusert til en tur i uken og opphørte like etter siste krig.

Første poståpner var «Gaardbruger Peder Pedersen Skot paa Stat. Skotgaarden» med en årlig lønn på kr. 32,00. Han ble avløst av Per P. Skott i 1920, som ble etterfulgt av Per Egil Skott i 1951. Poståpneriet flyttet til lokaler i kommunehuset i 1963, og Hulda Bekos ble poståpner. Hun ble avløst av Sofie Strickert og postkontoret ble flyttet til Samvirkelagets nybygg i 1985. Postkontoret ble omgjort til postfilial 29.5.1996.

Nypladsen poståpneri kom i virksomhet fra 1.4.1887 på jernbanestasjonen med Peter J. Skanke som poståpner. Han ble avløst av Lars Bakken i 1915. Tørres Ormhaug fungerte en kort tid i stillingen i 1916, før Jens N. Krogh tok over. M.H. Rønning fortsatte fra 1918, og overlot stillingen til Anna Fossen i 1921. Fra 1926 tok NSB over driften av poståpneriet. Vi nevner Anna Fossen, Hanna Gresvold, Reidun Selboe Rugelsjøen, Elen Rugeldal, Agnes Harborg, Irene Erlien og Bjørg Erlien, som fortsatte fram til 1958. Poståpneriet endret navn til Orvos i 1939 og NSB sa fra seg ansvaret for driften i 1954. Siste poståpner ble Ola Erlien, som fortsatte fram til poståpneriet ble lagt ned i 1959.

Bukkvoll brevhus kom i drift fra 1.1.1943 med gårdbruker Peder Bukkvoll som styrer. Brevhuset ble lagt ned i 1966.

Tamnes brevhus kom i drift fra 1.4.1922. Posten kom med landpostruten fra Evavollen poståpneri. Styrer av brevhuset ble postbefordrer og skomaker Peder Ryttervold. Han ble avløst av gårdsarbeider Ole E. Tamnes i 1951, som overlot stillingen til

Interiør fra Røros postkontor. Ukjent årstall.

postfører Edvard Tannes i 1956. Han fortsatte til brevhuset ble lagt ned i 1962.

Ernstgruben poståpneri kom i drift fra 1.10.1901 på Jensvold i ruten Røros-Funåsdaalen. Navnet ble endret til Hitterdal i 1936. Første poståpner ble stasjonsholder Jørgen Chr. Jensvold. Han ble avløst av Christoffer I. Jensvoll i 1927. Da han døde i 1945, tok Henrik Jørgensen Jensvoll over. Han ble etterfulgt av Jørgen Henriksen Jensvoll i 1961, som fortsatte til poståpneriet ble lagt ned i 1976.

Valset brevhus kom i drift fra 7.6.1914 i ruten Ernstgruben - Feragen. Navnet ble endret til Koian i 1934. Første styrer av brevhuset ble gårdbruker Thorvald Valset. Fra han døde i

1933, ble brevhuset styrt av vikarer. Landpostbud Torleiv Walseth ble tilsatt i 1942, og fortsatte til brevhuset ble lagt ned i 1966.

Evavolden poståpneri kom i virksomhet fra 1.1.1915 med post fra de gående postrutene Jensvold-Evavolden og Brekkebygden- Evavolden.

Navnet på poståpneriet ble skrevet Evavollen fra 1921.

Første poståpner ble gårdbruker David Evavold. Han ble avløst av gårdbruker Ingebrigt D. Evavold i 1930, som fortsatte til poståpneriet ble lagt ned i 1966.

Kongens grube poståpneri kom i virksomhet fra 1.10.1916 med kontorist Erling Ophus som poståpner. Poståpneriet endret status til brevhus i 1923, med poståpneren som styrer. Brevhuset ble lagt ned i 1927.

Feragen brevhus kom i drift fra 1.9.1891 på gården Feragen, og med post fra Stensaasen i postruten Røraas-Sverige. Nils D. Feragen ble tilsatt som styrer av brevhuset.

I 1917 endret brevhuset status til poståpneri, og John Nilsen Feragen ble poståpner. Han ble avløst av Nils Johnsen Feragen i 1942. Han ble etterfulgt av Ola D. Langen i 1966, og han fortsatte til poståpneriet ble lagt ned i 1976.

Vauldalen brevhus ble satt i drift 1.9.1901 med tolloppsinsmann C.H. Wahl som styrer. Han ble avløst av tolloppsinsmennene T.A. Sjøvold i 1914, og Einar Jensvold i 1937. Ole P. Skott tok over i 1958, og overlot stillingen til Ola O. Skott i 1966. Han fortsatte til brevhuset ble lagt ned i 1969.

Os kommune

Rutebussen fra Os stasjon i Nord-Østerdal til Sæther fraktet også post. Bussen, som var en Chevrolet, ble respektløst kalt «Fjøslemmen». Sjøfører Kristen Langøien står ved siden av bussen. Bildet er tatt i 1930. Repro: Musea i Nord-Østerdal.

Os i Tolgen poståpneri kom i drift fra 1.5.1879 på skystasjonen Osstranden, og med stasjonsholder Soland Olsen Strand som første poståpner. Han fikk en årlig godtgjørelse på 16 Sp. Navnet på poståpneriet ble endret til Os i Østerdalen i 1885.

Landhandler P.C. Bakke styrte poståpneriet under Strands fravær fra 1887. Han ble avløst av stasjonsmester J. Aune året etter, og han overlot stillingen til Ingeborg Dorothea Aune i 1917.

Sjur Alvsåker ble ny poståpner i 1948. I slutten av 1949 ble han etterfulgt av Peder P. Wolden. Fra 1979 tok Aud Kjellesvig over stillingen.

Narjord poståpneri kom i drift fra 1.4.1884 på gården Odden med gårdbruker Rasmus Knudsen

Odden som poståpner. Stillingen var ulønnet, men fra 1887 ble årlig lønn satt til kr. 32,00. I tillegg fikk han 4 % av frimerkesalget, slik at årlig inntekt ble ca kr. 40,00.

I begynnelsen kom posten hver 14. dag. Dette ble utvidet til en tur i uken i 1885. Posten gikk fra Os lørdag morgen, om Narjordet, og kom til Narbuvoald ved middagstider.

Navnet på poståpneriet ble skrevet Narjordet fra 1891. Poståpnerstillingen gikk i arv innen familien, i det sønnen, sersjant Knut S.R. Odden, ble tilsatt i 1921.

Hans kone vikarete i stillingen fra 1944, og da hun døde i 1945,

Ansvarlig redaktør: Jon Bakken
Stoff fra Holtålen: Solvi Inlebæk
Stoff fra Røros: Anne Britt Forodden
Stoff fra Os: Ragnhild Bakos
Forsiden: Hannibal Sehested, stasjonsholder i Norge 1642-1650

Kilder: Postmuseet
 Hans Berrum: Postens historie
 Tore Gjelsvik: Trøndersk posthistorie
 Rørosboka
 Rolf Odden: Lokalbladet «Post»
 Bladet «Nordavør»

NORGE
OST

overtok neste generasjon ved sønnen Rolf Odden. Han var i stillingen til poståpneriet ble lagt ned i 1979.

Narbuvoild poståpneri kom i drift fra 1.4.1884 på gården Østre Narbuvoild, med gårdbruker Engebret Johnsen Narbuvoild som poståpner. Navnet på poståpneriet ble skrevet Narbuvoilden fra 1890 og Narbuvoillen fra 1921.

Da poståpneren døde i 1914, tok enken Ovelia Narbuvoild over stillingen. Da hun døde i 1939, ble sønnen, gårdbruker Thomas Engåvoild tilsatt i stillingen. Han hadde lenge fungert i stillingen, men ble først tilsatt da moren hans døde. Han fortsatte som poståpner fram til poståpneriet ble lagt ned i 1979.

Tufsingdalen poståpneri kom i virksomhet fra 1.4.1884 på gården Sæther, og med gårdbruker Esten Eriksen Sæther som poståpner. Poståpneriet ble flyttet til gården Møen i 1889, og John Johnsen Møen overtok stillingen som poståpner. Han ble avløst av lærer Martin Holøien i 1906.

Maren Gjermstad ble poståpner i 1922, og poståpneriet ble flyttet til Hodøl. Hun ble etterfulgt av Ola Hodøl i 1950, som hadde tjenestefri fra 1950 til 1952, og poståpneriet ble styrt av en vikar. Ny poståpner ble Anders H. Hodøl.

I 1982 fikk poståpneriet lokaler i butikken i sentrum av Tufsingdalen, og landpostbud Inger Jorid Broen tok over.

Uti brevhus kom i drift fra 1.6.1945. Posten kom med landpostrutene fra Tufsingdalen. Postfører Peder Sæther ble styrer av brevhuset. Han ble avløst av Petronelle Ryen Sæther i 1967, som fortsatte til brevhuset ble lagt ned i 1971.

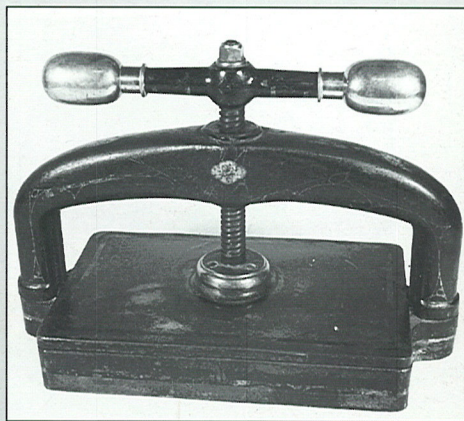
Brennbakken poståpneri kom i virksomhet fra 1.8.1910 med post med landpostbudet fra Os. Første poståpner ble gårdbruker Elling Bakken. Han ble avløst av Borghild Berg Lillebakken i 1921, som overlot stillingen til Jon Peder Berg i 1960. Navnet på poståpneriet ble endret til Dalsbygda i 1982.

Vangsgjeltan poståpneri kom i virksomhet fra 1.10.1913 med post fra landpostbudet i Os. Første poståpner ble gårdbruker Nils Vangsgjeltan. Navnet på poståpneriet

ble skrevet Vangsgjerdla fra 1921, og ble endret til Nordvang i 1924. Stillingen som poståpner ble ledig i 1957, og vikarer styrte poståpneriet til det ble lagt ned i 1959.

Vang-Røfta poståpneri kom i drift fra 1.1.1914 på Berg i Vangrøftdalen. Gårdbruker Einar Bakken ble første poståpner. Navnet på poståpneriet ble skrevet Vangrøfta fra 1921. Ny poståpner ble Ola Normann Bakken i 1934. Han ble avløst av Ingeborg Grue i 1939, som overlot stillingen til Per S. Grue i 1946. Poståpneriet ble lagt ned i 1959.

Håmmålvoll brevhus kom i drift fra 20.2.1937 med Per Sverre Skjølvold som styrer. Fra 1948 ble navnet skrevet Håmmålvoll, og fra 1952 overtok Bjørg Bakos som styrer. Hun ble avløst av Bergljot Bakos i 1956, som overlot stillingen til Fridtjof Bakos i 1962. Gudlaug Hummelvoll tok over i årsskiftet 1965/66, og fortsatte til brevhuset ble lagt ned samme høst.

Kopipresse av jern, svartlakkert.

Norsk perkusjonspistol, mod. 1848 med messingbeslag.

Posten har kombinert det beste fra 2 verdener - 350 års tradisjon, kunnskap og erfaring, med morgendagens teknologi.

Vi i Posten ønsker et fortsatt godt samarbeid i årene som kommer.

350 år
1647 • 1997
POSTEN SKAL FRAM
posten